

Eindelijk, een periodiek uit de drempeltijd

Hans Mortelmans, Amsab

Het ontsluiten van periodieken en grijze literatuur is dikwijls een stoffige en routineuze bezigheid. Vergelijk het met archeologie in de lage landen: de hoop op spectaculaire vondsten is er zo klein dat het de scherven zijn die geluk brengen. Geen gejuich maar toch een brede glimlach bij het ontsluiten van het periodiek *Eindelijk*, een zeldzaam kleinood uit de provo-beweging van Gent.

Eindelijk ontstaat in 1966 "aan de zelfkant van de Gentse Rijksuniversiteit". Voor de bijdragen zorgen onder meer Siegfried van de Cruys, Armand Sermon, Marek (Mark Elchardus) en vooral Guido Van Meir. De Fin Erkki Liukku is de huistekenaar.

Het oorspronkelijke plan is een ideeënblad oprichten, maar het evolueert snel naar een typisch provotijdschrift: "in plaats van fundamentele artikels over concrete noodsituaties wordt gekozen voor een popperige aanpak - funny voor de in-group, maar Chinees voor de outsiders". Gestencild en in de lengte dubbelgevouwen, gelijkt *Eindelijk* ook vormelijk sterk op het Nederlandse moederblad *Provo*. Het dagblad *Vooruit* ziet het fenomeen slechts als een verzameling van vullertjes en interludiums, maar de oplage stijgt van driehonderd naar tweeduizend exemplaren, en het blad weet ook het Nederlandse provomilieus te boeien. In Vlaanderen zijn het vooral de incidenten, zoals de arrestatie van Erkki Liukku wegens brandstichting en vernieling (één rookbommetje) - die de aandacht trekken. Dit

feit wordt zelfs gehekeld in het Vlaams-Nationalistisch blad *Wij. Eindelijk VII* wordt in beslag genomen wegens pornografie, alsook de 'pornografische' tentoonstelling van Walter De Buck.

Na zes nummers pleegt het blad zelfmoord. Van de Cruys neemt de verantwoordelijkheid daarvoor op zich in een hilarisch artikel:

"Het zit em allereerst hier (hierbij wijs ik op eigen kop), bij dat lui en ordeloos warhoofd van een verantw. Uitg., zocht niet koortsachtig naar nieuwe medewerkers, [...] verzandde zich in het orakelen van plannen allerhande en [...] ook bijt hij op tien van zijn tien nagelen."

Verder roemt hij *"de sublieme analyses van original thinker number one de spijtige jongen Guido Van Meir"*, die inderdaad voor een groot deel de nonsensicale, spottende toon van het tijdschrift bepaalde. Hij ontwierp samen met tekenaar Erkki voor nummer IV een 'witte fietsenspel', een alternatief ganzenbord met navenante opdrachten:

6: je bent dronken en sukkel in de gracht. je drijft af naar vakje 12. [...]

33: je hebt dienst genomen in het leger smeerlap. je zult er blijven tot een andere smeerlap je komt verlossen.

In *Eindelijk* nummer VI wordt 1 april uitgeroepen tot dag van de democratie. Speciale hulde wordt gebracht aan *"de rijkswacht die de democratie zo dapper heeft verdedigd in Zwartberg en in Leuven"*. In het programma der feestelijkheden lezen we:

"29 maart, 10 uur: Een aap, verkleed in politieagent wordt losgelaten in de Gentse straten. De burger die deze aapolitieagent binnenbrengt krijgt een gouden matrakje. Hij die een echte politieagent binnenbrengt krijgt ook een matrakje, maar ditmaal een echt, op zijn smoel."

Guido Van Meir en Marek lappen de zelfmoord van het blad aan hun laars en laten nog een nummer VII verschijnen, poëtischer en 'soepversiever'. De provo's worden uiteindelijk beloond voor hun volharding: het blad wordt in mei 1967 in beslag genomen wegens pornografie.

Nu, vijfendertig jaar later, oogt *Eindelijk* gekunsteld ludiek, naïef studentikoos en vaak onnozel, al valt er hier en daar echt te lachen. Toch verbaast de moed en creativiteit van de redactie ons.

"Wij leven in een drempeltijd"

Niet de tijd van kunstenaars maar de tijd van magieers, de vrije-magieers.

Ik ben een magieer, wij zijn allemaal magieers."

Marek

Een scherf uit de tijd dat er nog potten werden gebroken.

Bibliografie

- *Eindelijk*, Gent (1966-1967)

- *Provo*, Amsterdam: Provo (1965-1967)

- B. COENEN, *Provo in Vlaanderen*, VUB, licentiaatsverhandeling, 2000, 140 p.